

Spis treści

Wstęp. Historyk na tropie strachu	7
1. Strach przemilczany	7
2. Oczywistość strachu	16
3. Od jednostkowego do zbiorowego: możliwość i przeszkody transpozycji	21
4. Kto i czego się bał	30

Część pierwsza *Strach większości*

1. Wszzechobeczność strachu	39
1. Morze zmienne, gdzie lęku wszelkiego obfitość	39
2. Dalekie i bliskie; nowe i stare	51
3. Dziś i jutro; uroki i wroźby	65
2. Przeszłość i mroki	87
1. Zjawy	87
2. Strach przed nocą	101
3. Typologia zachowań zbiorowych w czasach dżumy	113
1. Obecność dżumy	113
2. Obrazy ze złego snu	119
3. Nieludzkie zerwanie	125
4. Stoicyzm i rozpamiętanie; zwątpienie i szaleństwo	133
5. Tchórże czy bohaterowie	142
6. Kto zawinił	147
4. Strach i bunty (I)	161
1. Przedmiot, granice i metody badań	161
2. Poczucie niepewności	168
3. Strachy bardziej określone	176
4. Lęk przed śmiercią z głodu	182
5. Zmora fiskusa	187
5. Strach i bunty (II)	193
1. Pogłoski	193
2. Kobiety i księża w buntach: obrazoburstwo	203
3. Strach przed przewrotem	213

6. „Oczekiwanie Boga”	219
1. Strachy eschatologiczne a narodziny świata nowoczesnego	221
2. Dwa różne odczytania apokaliptycznych proroctw	224
3. Środki szerzenia strachów eschatologicznych	233
4. Pierwszy takt mocny strachów eschatologicznych: koniec XIV i początek XV wieku	237
5. Drugi takt mocny: okres reformy	239
6. Bóg mściciel i postarzały świat	245
7. Arytmetyka proroctw	253
8. Geografia strachów eschatologicznych	256
7. Szatan	261
1. Przyptyw satanizmu	261
2. Satanizm, koniec świata i renesansowe mass media	266
3. „Książę tego świata”	272
4. Diabelskie „sztuczki”	279
8. Agenci Szatana. I – Bałwochwálcy i muzułmanie	285
1. Kultury amerykańskie	285
2. Zagrożenie muzułmańskie	293
9. Agenci Szatana. II – Żyd, zło absolutne	307
1. Dwa źródła antyjudajizmu	307
2. Rola teatru religijnego, kaznodziejów i neofitów	313
3. Oskarżenia o profanację i mordy rytualne	323
4. Nawracać; izolować; wypędzać	328
5. Nowe zagrożenie: konwertyci	334
10. Agenci Szatana. III – Kobieta	343
1. Odwieczne oskarżenie	343
2. Diabolizacja kobiety	354
3. Dyskurs oficjalny o kobiecie pod koniec XVI i na początku XVII wieku	363
a) U teologów	363
b) Nauka medyczna	365
c) Autorytet prawników	369
4. Produkcja literacka często wroga kobietom	376
5. Ikonografia często nieprzychylna	382
11. Zagadka historyczna: wielka represja czarostwa. I – Dokumentacja	389
1. Przyptyw strachu	389
2. Ustawodawstwo paniczne	397
3. Chronologia, geografia i socjologia represji	402
12. Zagadka historyczna: wielka represja czarostwa. II – Próba interpretacji	411
1. Czarostwo a kultury płodności	411
2. Na poziomie ludowym: magia	419
3. Na poziomie sędziów: demonologia	425
4. Naglące zagrożenie	432
Zakończenie. Herezja a ład moralny	441
1. Świat herezji	441
2. Paroksyzm strachu	447
3. Cywilizacja bluźnierstwa	453
4. Plan społeczeństwa	457
Indeks nazwisk	471
Indeks rzeczowy	489